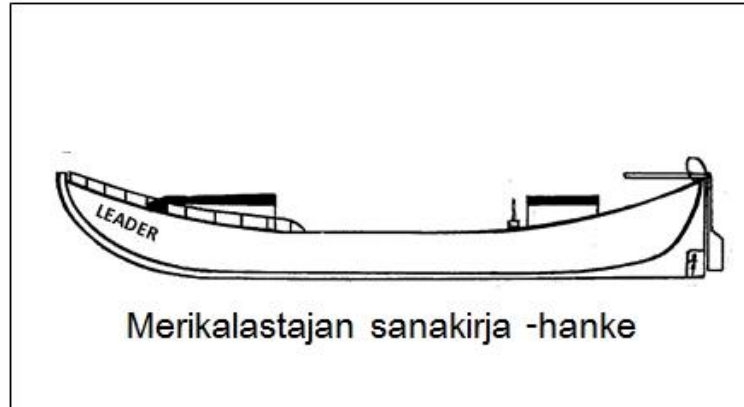

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry

LEADER-hanke ”Merikalastajan sanakirja”

Kalastajien haastattelu

Kertoja: Antti Väre (AV)

Nauhoitus: Antti Väre 2012 CD-levylle.

Tekstin purki ja litteroi Antti Väreen äänityksestä Lasse Lovén 16.8.2016. Tähän muistioon on poimittu äänitteen kalastukseen, kalastajiin, mereen ja paikannimiin liittyvät kohdat. Äänite on tallenteena Merikarvia-seuran arkistossa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Fagerin suku Merikarvialla

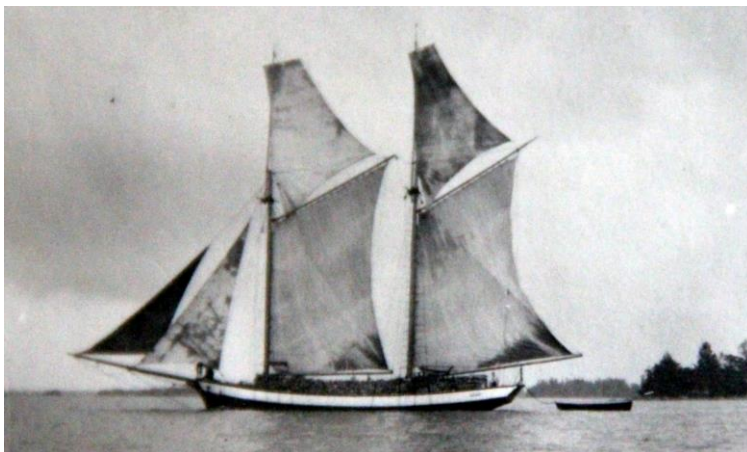
Fagerin suvun kantaisä on Lähtöisin **Porin Kyläsaaresta**. Jälkeläisiä siirtyi **Ahlaisiin** ja edelleen **Merikarvialle**. Adrian Fager siirtyi perheineen vuokramaalle **Merikarvialle Bergholman** saareen. Naapuriin rakennettiin **Haminaholman** höyrysaha 1874, joka myöhemmin siirtyi A. Ahlströmille. Nimi Pohjan Saha periytyy varhaisempaan *vesisahaan* Norra Sångeniin, joka sijaitsi **Uksjärvestä** laskevassa joessa Merikarvian ja Ahlaisten rajalla.

Adrian Fagerilla oli veljet Fredrik, Gustav ja Johan. Fredrik oli sotilas 1. Jääkärirykmentissä, jossa hän toimi rumpalina. Hän lienee palvellut Suomen sodassa Sandelsin joukossa. Gustav Fager muutti 1920 Poriin **Toukarille**, jossa oli renkinä ja torpparina ja sieltä siirtyi **Kuuminaisten Katiskalahteen** kalastajaksi.

Rahtilaivojen historiaa Merikarvialla

ANNA-kaljaasista kertomus seuraavaksi. Laivan valokuvassa taustalla **Brändön luoto Krookan** satamassa. Oma ja Osmo Fager *pestautuivat merille* heti rippikoulun jälkeen. Osmo pestautui 17 v Hacklinin OTTO H nimiseen laivaan *jungmanniksi*. Vaihtoi seuraavana vuonna Hacklinin laivaan BETTY H. Puutavaraa Englantiin, Belgiaan ja Hollantiin. Paluulastina yleensä kivihiltä. Välimerellä Alexandriassa asti käytiin. Kaljaasi ANNA ostettiin 1939 Arttur Wickströmiltä **Uudessakaupungissa**. Alus oli rakennettu **Nauvossa** 1903. Porin laivarekisterissä laiva oli numerolla 429; vetoisuus 24,98 br. rek.tn. Lastauskyky 70 dwt, puutavaraa 25 std, pituus 15,3 m, leveys 6,17 m, syväys 2,4 m. Wickström moottori 32 hv. Ensimmäinen matka **Turkuun** tehtiin *halkolastissa*.

Sota-aikana kaljaasi ANNA oli *ankkurissa Haminanlahdella*. Se otettiin toimintaan taas 1945.

Pohjansahalaisten Fagerin veljesten Anna-kaljaasi lähdössä halkolastissa Peräkarista. Se sijaitsee 100 m mantereesta, Ahlaisten Anttoorassa.

Kuva: Merikarvia seura – Antti Väre.

Riispyystä vietiin koivuhalkoa halkokaljaasilla. Siitä käytettiin *Ålanteri*-nimitystä. Äitini Hilikka Väre os. Fager toimi kokkina laivalla. Avomerellä hän sai joskus päästä ruoriinikin, jotta miehet saivat vähän *huilata*. ANNAn viimeinen kulkuvuosi oli ilmeisesti 1948 viimeistään 1949. ANNA jätettiin Bergholmin saareen kaakkoisnokkaan, **Sikanokkaan**, johon se vähitellen maatui.

Osmo Fager osti kumppaninsa *pyttytehtailija* Leo Viikan kanssa moottorialuksen USKO, joka oli rakennettu *pyttypaatiksi* eli silakkapyttyjen kuljetukseen. USKO oli rakennettu Merikarvialla. Laiva otti

30 tonnia tavaraa Pyttyjä lastattiin niin paljon kuin vain voi ja *komentosiltaa* piti korottaa sen vuoksi. Halkoja tälläkin paatilla kuljetettiin. Merikarvian **Pitkärannan** tiilitehtaan tiiliä kuljetettiin Reposaareen, jossa rakennettiin osuuskauppataloa. **Uudenkaupungin Lyökin** saaren *luotsituvan* edustalla USKO-laivan *potkuriakseli* katkesi 1954 ja laiva hinattiin Uuteenkaupunkiin, jossa se myytiin.

Sitten liikekumppanit ostivat kaljaasi ONNETTAREN, joka tuli Haminaholman lahdelle. Kaljaasi ostettiin Kaarlo Kiiskeltä **Porvoon Emäsalosta** ja vietiin Poriin rekisteriin OFMH 493 numerolla. Se oli rakennettu **Vehkalahdella** puusta K. Kiisken tilauksesta. Kalkjaasin tilavuus oli 50 brt, sahatavaraa mahtui 30 std, pituus oli 19,7, leveys 6,14, syväys täydessä lastissa 3 m, apumoottorina oli 32 hv Wickströmmi. Kaljaasi ONNETTARELLA Vietiin halkoja **Kuuskajaskariin** ja **Turkuun** ja tuotiin paluulastina yleensä sementtisäkkejä **Paraisten** kalkkitehtaalta. Vuoden -52 alussa tuli *haveri*, potkuriakseli katkesi, ja laiva myytiin Turkuun huvikäyttöön viiden miehen *porukalle*.